
Príloha č. 9

Sumárne vyhodnotenie vplyvov adaptačných opatrení
na
zdravie obyvateľov

Súbor adaptačných opatrení navrhovaných v jednotlivých oblastiach s dopadom na zdravie obyvateľov

Súhrnné vyhodnotenie vplyvov adaptačných opatrení posudzovaných oblastí

Vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie boli hodnotené z hľadiska viacerých kritérií:

- **druh vplyvu**- ako základné a primárne členenie vplyvu na:
 - o *pozitívne (+)* – vyjadruje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zlepšuje podmienky/ stav - v škále významne pozitívne (+2); *pozitívne (+, resp. +1)*,
 - o *negatívne (-)* – vyjadruje zmenu stavu prvkov životného prostredia, ktorá zhoršuje podmienky/ stav - v škále významne negatívne (-2); *negatívne (-1)*,
 - o *neutrálny vplyv/ bez vplyvu- (0)*
- **typ vplyvu**- v členení na:
 - o *priamy*- zmena v životnom prostredí vyvolaná bezprostrednou realizáciou strategického dokumentu,
 - o *nepriamy alebo sekundárny*- zmena prvku životného prostredia spôsobená zmenou iného prvku,
- **dosah vplyvov**- určuje dopady a dosah vplyvov na hľadiska veľkosti územia, ktoré ovplyvní. Dosah sa definuje na úrovni:
 - o *lokálnej*- vyjadruje dosah na malej ploche, resp. území s ovplyvnením max. územia obce alebo jej časti
 - o *regionálnej až nadregionálnej*- vplyv má dosah min. na územie okresu, resp. kraja a štátu
- **časové pôsobenie vplyvu**- vyjadruje najmä väzbu pôsobenia vplyvu v určitom období s vyznačením symbolu (+), k príslušnému identifikovanému obdobiu pôsobenia vplyvu. Pôsobenie vplyvu pritom môže byť:
 - o *krátkodobé*- trvanie v horizonte do 1 roka
 - o *strednodobé*- trvanie v horizonte 1- 5 rokov
 - o *dlhodobé*- trvanie v horizonte 5 rokov a viac rokov, resp. trvalé pôsobenie
- **významnosť vplyvu a jeho prejavov**- s použitím hodnotiacej škály:
 - o *nevýznamný, resp. žiadny vplyv- (0)*
 - o *málo významný vplyv- (1)*
 - o *významný vplyv/ veľmi významný- (2)*
- **riziko pôsobenia vplyvu**- definuje pravdepodobnosť s akou s akou implementácia adaptačného opatrenia môže negatívne ovplyvniť určitú zložku životného prostredia. Hodnotenie rizík je vykonané s použitím škály:
 - o *žiadne- 0*
 - o *malé- 1*
 - o *stredné- 2*
 - o *veľké- 3*
- **súčasný stav** – hodnotenie bolo vykonané s použitím vyššie uvedených druhov vplyvov, len v prípade oblasti týkajúcej sa prírodného prostredia a biodiverzity bola využitá klasifikácia – N- nepriaznivý, Z- zraniteľný, P- primeraný, D- dobrý, O- optimálny

Hodnotenie vplyvov adaptačných opatrení navrhovaných aktualizovanou stratégiou na zdravie obyvateľov

Ciele (adaptačné opatrenia) v oblasti zdravia	Súčasný stav (bez realizácie SD)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/n adregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
Posilniť záchranné zložky zdravotníckeho systému	0/-1		+		+			+	2	0
Posilniť existujúce odborné kapacity v rezorte zdravotníctva a zabezpečiť dostatok kvalifikovaného personálu na navrhovanie preventívnych opatrení a realizáciu programov na ochranu zdravia vo vzťahu ku zmeneným klimatickým podmienkam, a tým znížiť zraniteľnosť populácie.	-1	+			+			+	1	0
Vytvoriť a udržiavať systém včasného informovania a varovania verejnosti v prípade extrémnych výkyvov počasia (vlny horúčav, mrazy, záplavy, suchá, alergény v ovzduší, vypuknutie ohnísk nákazy, a to najmä vektormi prenášaných ochorení a pod.)	0/-1	+			+			+	2	0
Doplniť ďalšie vzdelávanie lekárov a zvyšovať úroveň vedomostí zdravotníckeho personálu o zdravotných dôsledkoch zmeny klímy, na včasné rozpoznanie symptómov ochorení súvisiacich s teplom. Úroveň vedomostí lekárov o rizikách z vysokých teplôt, ale aj o existujúcich varovných, sociálnych a záchranných systémoch musí zaručiť, že poskytne pacientovi vo zvýšenom riziku vopred inštrukcie ako sa správať v čase výskytu vln horúčav, prípadne iných s počasím súvisiacich nepriaznivých situácií.	-1		+		+			+	1	0
Vytipovať zdravotnícke zariadenia a zvýšiť úroveň ich pripravenosti na riešenie potenciálnych náhlych udalostí vyvolaných extrémnym počasím.	-1	+		+				+	2	0
V jestvujúcich zdravotníckych zariadeniach zabezpečiť optimálnu mikroklimu vnútorného prostredia budov (najmä izieb pacientov a operačných sál), a to inštalovaním klimatizačných jednotiek a zlepšiť ich energetickú efektívnosť vhodnými stavebno-technickými a organizačnými opatreniami.	-1	+		+				+	2	0
Posilniť dialóg medzi inštitúciami zodpovednými za zdravie obyvateľstva, ochranu prírody a biodiverzity a manažment mimoriadnych udalostí a podporovať vypracovávanie spoločných stratégií a plánov.	0/-1		+		+			+	2	0
Podporiť opatrenia na zabezpečenie zdraviu prospešného prostredia v územnom plánovaní a výstavbe, a pri manažmente chránených a prírodných území sprístupnených pre vykonávanie zdraviu prospešných aktivít.	-2	+			+			+	2	0
Rozšíriť sieť monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc (peľové zrná, spóry) vo vonkajšom ovzduší na úroveň, ktorá je nevyhnutná pre presné a komplexné vyhodnocovanie peľovej situácie v jednotlivých regiónoch Slovenska ako základ pre informovanie a varovanie verejnosti.	-2		+	+				+	2	0

Ciele (adaptačné opatrenia) v oblasti zdravia	Súčasný stav (bez realizácie SD)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/n adregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
Prioritizovať územia s výskytom invázných nepôvodných druhov rastlín vyvolávajúcich alergie pre ich likvidáciu a kontrolu výskytu.	-1		+	+				+	1	0
Integrovať systémy monitorovania ochorení prenášaných potravinami a zoonóz a zlepšiť metódy detekcie patogénov a kontaminantov v potravinách.	-1	+			+			+	2	0
Posilniť vakcinačné programy (napríklad zvýšiť počet zaočkovaných proti kliešťovej encefalitíde).	-1	+			+			+	2	0

Súbor adaptačných opatrení navrhovaných v iných oblastiach s dopadom na zdravie obyvateľov

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
HORNINOVÉ PROSTREDIE A GEOLÓGIA	Z dôvodu ohrozenia zdrojov pitnej vody zvýšiť ochranné opatrenia na infiltračných územiach: a) Rozšíriť ochranné pásmo na najbližšiu rozvodnicu – pokiaľ to nebolo vykonané. b) Zalesniť a/alebo upraviť skladbu a štruktúru lesa. c) Upraviť infraštruktúru lesa		+		+			+	1	0
	Zvýšiť ochranné opatrenia tranzitných, akumuláčnych a výverových oblastí zdrojov pitných vôd.	+			+			+	2	0
	Prehodnotiť riziko environmentálnych záťaží a úložísk ťažobného odpadu a komunálneho zmesového odpadu na skládkach a nachádzajúcich sa v dosahu nožnej záplavovej vlny a zdrojov podzemných vôd a prijať príslušné opatrenia.	+		+				+	2	0
	Prehodnotiť legislatívnu úpravu ochrany a využívania zdrojov podzemných vôd.		+					+	1	0
	Prehodnotiť územia z pohľadu zdrojov povrchových a podzemných vôd v smere ich možného vývoja v kontexte prebiehajúcej zmeny klímy a tieto významné oblasti detailne preskúmať a zabezpečiť proti ich znehodnoteniu prednostne v útvaroch podzemných vôd klasifikovaných v zlom stave resp. v riziku nedosiahnutia dobrého stavu do roku 2021 resp. 2027.	+			+			+	2	0
	Prehodnotiť opodstatnenosť odvodňovacích zariadení v chránených vodohospodárskych oblastiach.		+		+			+	1	0
	Vykonať kvalitatívnu inventúru hald a odkalísk z pohľadu prebiehajúcej zmeny klímy a určiť najrizikovejšie objekty na zabezpečenie zníženia uvoľňovania ťažkých kovov do okolia		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Zmeny tvaru krajiny vyvolávané povodňami, eróziou a pod. riešiť obmedzujúcimi opatreniami týchto javov a zmenami územných plánov v oblastiach dôležitých pre osídlenie krajiny v udržateľnom rozsahu. Zvýšiť inundačnú a retenčnú kapacitu krajiny, vytvoriť retenčné priestory na zachytávanie prívalových vôd a ich prevedenie na však na miestach pôvodnej inundácie, pri rešpektovaní geologickej stavby a zachovaní podmienok stability územia.	+			+			+	2	0
	Územia potenciálne náchylné na svahové pohyby stabilizovať – upraviť tvar svahu, vodný režim (povrchové a hĺbkové odvodnenie zosuvného územia) a zabezpečiť náročné technické stabilizačné opatrenia a vegetačné spevnenia. Do úprav zahrnúť možnosti enormných zrážok, úrovne povodňových vôd, ako aj dlhšie obdobia sucha ale tiež ekonomickú únosnosť opatrení. Poslednú etapu tvorí rekultivácia porušeného územia a obnova porastu zatrávením, príp. zalesnením s použitím vhodných pôvodných druhov rastlín, krovín a stromov.	+		+				+	2	0
	Upraviť stavebný zákon (povinnosť vykonania geologického prieskumu a rešpektovanie geologickej stavby územia).		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť prácu s verejnosťou (informovanosť o stave horninového prostredia a zodpovednosť za stavebné a terénne zásahy, napr. v prípade zosuvov)		+		+			+	1	0
	Obmedziť riziko kontaminácie územia napr. roznosom environmentálnych záťaží, úložisk ťažobného odpadu a hornín s obsahom sulfidických horninotvorných minerálov.	+		+				+	2	0
	Vyhodnotiť rizikovosť územia na uvedené javy a analyzovať územie z pohľadu zasiahnutia extrémnou eróziou aj eróziou environmentálnej záťaže (aj potenciálne), ktorá by mohla ohroziť kvalitu geologického prostredia (v prípade požiarov, polomov)		+		+			+	2	0
	Zmenu vegetačného krytu vyvolanú zmenou klímy usmerňovať tak, aby sa obmedzil rozvoj erózie a dezertifikácie územia.		+		+			+	2	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
PRÍRODNÉ PROSTREDIE A BIODIVERZITA	Ochrana a podpora prirodzenej obnovy prírodných lesov. Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov.		+		+			+	1	0
	Obnova degradovaných mokradí (revitalizácia rašelinísk, obnova narušeného vodného režimu, zamedzenie zarastaniu drevinami) a inundačných území, umožnenie prirodzenej dynamiky tokov, sfunkčnenie vodných objektov používaných lesných ciest na zlepšenie ich odtokovej a vsakovanej schopnosti, rozrušovanie nepoužívaných lesných ciest)		+		+			+	1	0
	Vytváranie mokradí (vodné plochy, zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity horných a stredných tokov, obnova meandrov horných tokov).		+		+			+	2	0
	Diverzifikácia krajiny a krajinných štruktúr – zabezpečiť heterogenity ekosystémov, zvyšovať rozmanitosť vegetácie, zvyšovať morfológie terénu.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť dynamických prírodných procesov.		+		+			+	1	0
	Trvalo udržateľné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov, zachovanie pôvodných trvalých trávnych porastov.		+		+			+	1	0
	Zvýšiť konektivity krajiny –budovanie zelenej infraštruktúry, udržiavať alebo vytvárať koridory a spojovacie články. Obmedzovať bariérový vplyv ciest a železníc, zástavby odstraňovanie bariér na tokoch.		+		+			+	1	0
	Kontrola/odstraňovanie invázných a expandujúcich nepôvodných druhov. Systematické, dlhodobé mapovanie, monitoring výskytu populácií invázných druhov.		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
VODNÝ REŽIM V KRAJINE A VODNÉ HOSPODÁRSTVO	Obnovovať záplavové územia a mokrade, podpora prírodných opatrení na zadržiavanie vody, v obdobiach výdatných alebo nadmerných zrážok na využitie v obdobiach nedostatku.	+			+			+	2	0
	Udržiavať a tam, kde je to možné obnovovať mokrade a záplavové územia, vytvárať podmienky na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch, podporovať biodiverzitu území.		+		+			+	2	0
	Zabezpečiť vhodné spôsoby využívania územia tam, kde hrozí zvýšené riziko erózie a vzniku povodní, uplatňovať správne poľnohospodárske postupy – obrábanie pôdy, osevné postupy, na exponovaných lokalitách zabezpečiť trvalý vegetačný kryt, budovanie zasakovacích lesných pásov a iných prvkov zelenej infraštruktúry.		+	+				+	2	0
	Obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, preferovať možnosti vsakovania a zachytávania dažďových vôd a ich využívanie na úžitkové účely		+	+				+	2	0
	Zabezpečiť výstavbu, údržbu, opravu a rekonštrukciu vodných stavieb a poldrov.		+	+				+	2	0
	Aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika.		+		+			+	1	0
	Vytváranie podmienok na elimináciu povodňového rizika vo vzťahu k ohrozeniu kritickej infraštruktúry.		+		+			+	2	0
	Pravidelná kontrola aktuálnosti hydrologických podkladov s návrhovými povodňovými prietokmi a na ich základe prehodnocovať bezpečnosť proti-povodňových stavieb a stavieb vybudovaných priamo na tokoch.		+		+			+	1	0
	Zvýšiť efektívnosť riadenia existujúcich vodných diel v nestacionárnych podmienkach.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť hospodárenie s vodnými zdrojmi v súlade s environmentálnou etikou, založenou na bilancovaní zdrojov a potrieb vody, resp. účtovaní vody v povodí.		+		+			+	1	0
	Optimálne nastavenie ekologických prietokov tak, aby počas celého roka bol udržiavaný ekologický stav vodných tokov so zohľadnením kvalitatívnych a kvantitatívnych		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	predpokladov vodného útvaru pri prideľovaní vody na rôzne využitie s cieľom šetriť vodu a v mnohých prípadoch aj energiu, a to prostredníctvom opatrení týkajúcich sa efektívnejšieho využívania vody.									
SÍDELNÉ PROSTREDIE (V KOMPETENCIÍ PRÍSLUŠNÝCH ŠTÁTNYCH ORGÁNOV)	Zaviesť informačný systém o územnom plánovaní, v ktorom budú vedené registre územných plánov obcí a územných plánov zón.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť vypracovanie metodík a dokumentov, ktoré budú účinným podkladom pri jednotnom a komplexnom hodnotení územných dopadov zmeny klímy na sídelné prostredie.		+		+			+	1	0
	Zohľadniť pri príprave a aktualizácii územnoplánovacej dokumentácie zraniteľnosť sídiel z hľadiska dôsledkov zmeny klímy.		+		+			+	1	0
	Podporovanie vytvárania regionálnych a lokálnych adaptačných stratégií.		+	+	+			+	2	0
	Zvýšenú pozornosť venovať v záväznej časti územných plánov návrhu opatrení z hľadiska krajinno-ekologického, krajinno-architektonického, zelene v sídlach.		+	+	+			+	1	0
	V legislatívnych predpisoch pre územné plánovanie a stavebný poriadok zavedenie regulatívu na zastavanosť územia k pomeru zachovania zelených plôch. Zabezpečiť zachovanie a zvýšenie podielu zelených povrchov voči spevneným povrchom v zastavaných oblastiach sídel. Podporovať vertikálne zazelenenie budov, protihlukových stien a múrov najmä na miestach, kde nie je možné zachovať a zvýšiť tento podiel.		+		+			+	1	0
	Zabezpečenie posúdenia aktuálnych prvkov zelenej infraštruktúry v blízkosti dopravných komunikácií, ich zachovanie, resp. doplnenie.		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Zabezpečenie a podpora obnovy a ochrany tokov, mokradí a vegetácie na brehoch vodných ciest.		+		+			+	2	0
	Zvyšovanie schopnosti vysporiadať sa s extrémnymi situáciami ako sucho, keď je potrebné spomaliť odtok a zabezpečiť zachytávanie vody, alebo privalové povodne, keď je potrebné zabezpečiť efektívne odvedenie vôd z prostredia.		+		+			+	2	0
	Implementovať opatrenia udržateľného hospodárenia v lesoch v okolí sídiel, udržiavať siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty.		+	+				+	1	0
	Zaoberať sa opatreniami v sociálnej oblasti, podchytiť zraniteľnú časť populácie (deti, chorí, starší ľudia), vytvoriť systém výstrah a poskytovania pomoci, zavádzanie komunikácie s obyvateľmi.	+			+			+	2	0
SÍDELNÉ PROSTREDIE (V KOMPETENCI SAMOSPRÁV)	Koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu. Vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste.	+		+				+	2	0
	Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách.	+		+				+	2	0
	Vytvárať trvalé, resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách (napr. tienenie transparentných výplní otvorov budov).	+		+				+	2	0
	Zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov (klimatizácia, trigenerácia, riadené vetranie a zemné výmenníky, kapilárne rozvody).	+		+				+	2	0
	Zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôbené klimatickým podmienkam.		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest.		+	+				+	2	0
	Zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach.		+		+			+	2	0
	Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny. Podporiť zriadenie sídelných lesoparkov.		+		+			+	2	0
	Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín. Prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi.		+		+			+	2	0
	Podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád.		+	+				+	2	0
	Zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch.		+	+				+	2	0
	Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v intraviláne aj extraviláne sídiel.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v extravilánoch sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach.		+	+	+			+	1	0
	Podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.	+		+				+	1	0
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov.		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla.		+	+	+			+	1	0
	Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody.		+	+	+			+	1	0
	Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel.		+	+	+			+	2	0
	Zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej „sivej vody“		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.		+		+			+	1	0
	V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní.	+		+				+	1	0
	Zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre).	+		+				+	2	0
	Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody napr. strešnými alebo dažďovými záhradami.		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí.		+	+				+	1	0
	Diverzifikovať odvádzanie dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade).		+	+		+			1	0
	Zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy.		+	+				+	2	0
	Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.	+			+			+	2	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
POĽNOHOSPO- DÁRSTVO	Zaviesť opatrenia - Ochrana rastlín		+		+			+	1	0
	Zaviesť opatrenia - Odrodové skúšobníctvo		+		+			+	1	0
	Zaviesť opatrenia - Závlahy		+		+			+	1	0
	Zaviesť opatrenia - Živočíšna výroba		+	+				+	1	0
	Zaviesť opatrenia - Chov včiel a ochrana opeľovačov		+	+				+	1	0
LESNÍCTVO	Upraviť drevinové zloženie smerom k s cieľom zvyšovaniu odolnosti porastov voči suchu a znižovaniu zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi		+	+				+	1	0
	Podporiť druhovú a genetickú diverzitu porastov pre zlepšenie prirodzených adaptačných mechanizmov a schopnosti plniť požadované funkcie aj po disturbančných udalostiach.		+	+				+	1	0
	Upraviť rubné doby zraniteľných drevín s cieľom zníženia výmery rizikových vekových štádií a urýchlenia zmeny drevinového zloženia.		+	+				+	1	0
	Vhodne integrovať adaptačné opatrenia do koncepcie rekonštrukcie porastov a manažmentu kalamitných situácií v oblastiach so zhoršeným stavom lesa a pretrvávajúcimi kalamitami škodcov (Orava, Kysuce, Spiš)		+	+				+	1	0
	Vypracovať alternatívne modely hospodárenia v lesoch (ciele, základné rámce a zásady) s ohľadom na potrebu zvyšovania adaptačnej kapacity lesných porastov a podporovať ich využívanie pri obhospodarovaní lesa.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť ochranu pralesov a prírodných lesov v kontexte celkovej realizácie konceptu udržateľného hospodárenia v lesoch, znižovať fragmentáciu a zvyšovať konektivitu krajiny prostredníctvom obnovy lesných biotopov, manažmentu chránených území a budovaním ekologických koridorov		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Kontrolovať a redukovať invázne druhy v lesoch v súlade s príslušnými právnymi predpismi.		+		+			+	1	0
	Podporovať ex situ opatrenia na zachovanie a trvalo udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných drevín akútne ohrozených zmenou klímy, s dôrazom na zakladanie semenných sádov a reprodukčných výsadiieb.		+		+			+	1	0
	Optimalizovať postupy monitoringu lesov s ohľadom na riziká súvisiace so zmenou klímy a ďalšie priority lesného hospodárstva a prispôbovať plánovanie a manažment lesov podľa potreby a výsledkov monitoringu.		+		+			+	1	0
	Zvážiť zalesňovanie nových plôch prednostne na plochách s nízkou hodnotou z hľadiska biodiverzity, predovšetkým na degradovaných plochách.		+		+			+	1	0
	Zabezpečiť primeranú dopravnú prístupnosť lesov v súlade s princípmi ich trvalo udržateľného obhospodarovania.		+		+			+	1	0
	Vybudovať demonštračné objekty adaptácie lesných porastov na zmenu klímy.		+	+				+	1	0
DOPRAVA	Všeobecné opatrenia (zabezpečiť zvýšenie frekvencie monitoringu počasia zo strany SHMÚ v oblastiach – záplavy, búrková činnosť, námraza)		+		+			+	1	0
	Cestná doprava (úprava asfaltovej zmesi odolnej voči narastajúcim extrémnym prejavom počasia, efektívne riadenie dopravy, zlepšenie povrchových a podpovrchových drenážnych systémov, optimalizácia projektov a stratégie údržby s dopadom na kvalitu, optimalizovanie návrhov vozoviek z hľadiska vplyvu zmeny klímy, optimalizácia výberu stavebných materiálov a údržbových zákrokov z hľadiska TUR, zlepšovanie ekologickej prístupnosti dopravnej infraštruktúry pre živočíchy a zabezpečenie migračných koridorov)		+		+			+	1	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Železničná doprava (zvýšenie finančného limitu na prostú reprodukciu základného majetku železníc, zabezpečenie cielených inžiniersko-geologických prieskumov v oblastiach náchylných na zosuvy, preventívny výrub stromov a odstraňovanie porastov a trávy v celom obvode dráhy na zníženie rizík spojených s extrémnymi prejavmi počasia, budovanie ochranných zábran pri geologicky a poveternostne rizikových oblastiach, zlepšovanie ekologickej priestupnosti dopravnej infraštruktúry pre živočíchy a zabezpečenie migračných koridorov)		+		+			+	1	0
	Vodná doprava (zabezpečiť požadované plavebné parametre prostredníctvom vhodných hydrotechnických opatrení, údržba existujúcich vodných diel a ich pravidelné čistenie od sedimentov a v prípade potreby aj úprava časti koryta – prehĺbenie plavebnej dráhy, budovanie protipovodňových hrádzí a bariér pozdĺž vodného toku, ktoré zabránia, okrem iného, tvorbe plavebných prekážok (kmene stromov v dôsledku záplav) so zohľadnením požiadaviek na ochranu biodiverzity, dobudovať systém poskytovania aktuálnych meteorologických informácií na vodnej sieti v zmysle podmienok Riečnych informačný služieb, zlepšenie pravidelnej údržby vodnej cesty Dunaj, prehĺbenie plavebnej dráhy)		+		+			+	1	0
	Letecká doprava (priebežná aktualizácia pravidiel a postupov pri extrémnych zmenách počasia na základe najnovších vedeckých poznatkov o zmene klímy)		+		+			+	1	0
ENERGETIKA, PRIEMYSEL A NIEKTORÉ ĎALŠIE OBLASTI PODNIKANIA	Manažérske a technické opatrenia		+		+			+	1	0
	Technologické a štrukturálne opatrenia		+		+			+	1	0
	Vzdelávanie a výcvik		+		+			+	1	0
	Inovatívnosť a obnoviteľnosť		+		+			+	1	0
	Znižovať energetickú spotrebu		+		+			+	1	0
REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	Zabezpečiť informačné služby pre návštevníkov (extrémna poveternostná situácia)	+		+				+	1	0
	Zabezpečiť klimatizácie priestorov (zvýšená teplota)	+		+				+	2	0

Oblasti	Ciele (adaptačné opatrenia)	Vplyvy strategického dokumentu								
		Priamy	Nepriamy	Lokálny	Regionálny/na dregionálny	Krátkodobý	Strednodobý	Dlhodobý	Významnosť	Riziká
	Zachytávať dažďovú vodu v zariadeniach (obdobie sucha), príp. zmena nepriepustných plôch na priepustné		+	+				+	1	0
	Zabezpečiť protivodňovú ochranu sídel (povodne, extrémne zrážky)	+		+				+	1	0
	Zabezpečiť informačné služby pre návštevníkov (potreba očkovania, prevencia proti kliešťom, komárom)	+		+				+	1	0
	Peľový informačný servis pre návštevníkov, odstraňovanie invazívnych druhov v okolí turistických destinácií	+		+				+	2	0
	Zakomponovať tzv. zelené a modré opatrenia do programových dokumentov a územných stratégií		+		+			+	1	0
	Vzdelávať aktérov v cestovnom ruchu k téme zmeny klímy, zvyšovať environmentálne povedomie zamestnancov a zákazníkov		+	+				+	1	0